

Nowy

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Piątek, dnia 14 maja 1915 r.

Teatr - - Teatr Nowości w ogrodzie

Konstantynowska 16. (b. Corso).
Kierownik artystyczny Aleksander Szarkowski.

Bilety w cukierni Roszkowskiego, w dzień przedstawienia w kasie teatru od 11 do 1 i od 4 do końca widowiska.
Początek o godzinie 6 wiecz.

Otwarcie sezonu letniego w sobotę d. 15 maja 1915 r.

1) Revue łódzkie Mr. Pipkins z Chicago w redakcji **Herolda Łódzkiego**

Krotofilne a uciśne działanie w którym, jako zwierciadło, siła łodzi i łodziaków ujrzeć się może. Napisał: **Roch Pekński.**

2) Dział **3) Trudny wybór**

Szary Jajomość | Prolog. Poli Chinel | Koncertowo-Kabaretowy | Komedjo farsa w 1-ym akcie Antoniny Soulicza

TEATR LETNI

Ogrodzie majstrów tkackich

ULICA PRZEJAZD Nr. 1.

Od soboty, dn. 15 maja. Wieczory inauguracyjne. Codziennie początek o godz. 7 w.

„Na łonie natury” || Guwerner w spółnicy

komedia w 2-oh aktach M. Bałuckiego | Farsa w 1 akcie L. Jasińskiego,
W niedzielę, Wielka zabawa ogrodowa | To polityka far. w 1 akc. S. Zachajkiewicza
dn. 16 maja | Fraszki, monologi, kuplety, aktualja i t. p.

Park im. Staszycy

Dzielnia 60. - - Dzielnia 60.

Łódzka Orkiestra Symfoniczna

pod dyrekcją prof. Tadeusza Mazurkiewicza
w niedzielę, dnia 16 maja r. b.

Otwarcie sezonu letniego! || Otwarcie sezonu letniego!

Wielki Koncert Kompozytorski

o bardzo urozmaiconym programie. Początek o g. 5 i pół. Wejście 20 k. i 10 kop.

TEATR POLSKI

Cegielniana 63.

Polscy Artysty Zjednoczeni.

Bilety sprzedaje się do piątku włącznie w cukierni W-go Gostomskiego, dawniej Roszkowskiego. Od soboty w kasie teatru.

W sobotę, dnia 15-go Maja 1915 r.

Ogniem i Mieczem

w 5 aktach w przeróbce I. Popławskiego.
Początek o godz. 5. W próbach po raz 1 „Na zawsze” szt. w 3 aktach L. Rydla, na tle wydarzeń z r. 1863.

W niedzielę, dnia 16 maja 1915 r.

Domy Polskie

sztuka histor. w 5 obr. z apoteozą A. Majeranowskiego.

W sprawie kolonii dla dzieci.

Pilną sprawę poruszył w swym poniedziałkowym artykule p. Garlikowski, proponując urządzenie kolonii dla dzieci, utrzymywanych kosztem instytucji samorządnych.

Codziennie, wychodząc z domu, spotykamy na ulicach cały legion dzieci, wyciągających ręce i proszących o jałmużnę. Smutna jest dola tych dzieci, rzuconych na bruk przez rodziców, którzy tem samem zrzekli się troski o ich wychowanie moralne i fizyczne. Wychowawczynią tych młodych istot jest ulica: ona je karmi i przyodziewa, ona również kieruje ich czynami.

Brak racjonalnej opieki nad takimi dziećmi pociąga za sobą skutki nader opikane. Przystępczość wśród małoletnich przybrała w ostatnich czasach wprost zastraszające rozmiary. Widzimy dzieci o wadach zdemoralizowanych ludzi dorosłych, dopuszczające się kradzieży wszelakiego rodzaju; dzieci cyniczne do bezwstydu, obrzucające się wzajemnie stekiem wymysłów i przekleństw; dzieci 6-7 letnie dopalające niedopałki, porzucane przez przechodniów i t. d. Czy to wszystko nie okropnel...

Czy to nie zgroza widzieć dziewczynki dziewięcioletnie, dwunastoletnie, które już kupczą swem ciałem? I to wszystko widzimy teraz — w naszym wieku oświaty i kultury.

Jakim twarde brzemieniem zacięża kiedyś na barkach społeczeństwa te na dno życia zepchnięte istoty z chwila, gdy podrosną. Jaka mała więźń będzie potrzebna dla obrony społeczeństwa przed ich sprawiedliwą zemstą za znieważone lata

dziecięce. Nie, nie więzień nam potrzeba, lecz przytułków lub, według projektu autora wzmiankowanego artykułu, kolonii, aby dźwignąć z bagna te biedne dzieci i otoczyć je opieką. Należy zająć się ich wychowaniem, choćby to miało miasto nie wiem ile kosztować.

Przyszłe władze municypalne muszą i powinny znaleźć na ten cel fundusze, gdyż odpowiednio zarządzone środki zaradcze w tym względzie zmniejszą wydatki na więzienia i utrzymanie przestępców.

Bezst.

Wokół wojny.

Komunikat urzędowy niemiecki.

Na terenie zachodnim: Lotnicy nieprzyjacielscy obrzucili wczoraj bombami miasto belgijskie Brügge, nie wyrządzając szkód wojennych.

Na wschód od Ypern, wzięto ważną wyżynę, bronioną przez holandczyków szkodkich. Ostrzeliwanie Dunkierki trwa.

Na wschód od Dixmuiden, zastrzelono latawiec angielski.

Rowy wzięte przez francuzów w ostatnich dniach, między Carency a Neuville w okolicy na północ od Arras, znajdują się jeszcze w ich posiadaniu. Zresztą i wczoraj wszystkie próby nieprzyjaciela przełamania były daremne. Ataki jego są skierowane przeważnie przeciw przyciom naszym na wschód i południowy wschód od Vermelles, przeciw wyżynie Loreto, miejscowości Ablain Carency i także przeciw pozycjom naszym na północ i północny wschód

od Arras. Wszystkie ataki zlamaly się z najcięższymi stratami dla nieprzyjaciela.

Rozbiła się próba przeciwnika, odebrania nam Hartmannsweilerkopfu. Po silnym artyleryjskim ogniu przygotowawczym wdarli się wprawdzie tutaj francuzcy strzelcy alpejscy do strażnicy położonej na wierzchołku wyparte ich jednak natychmiast.

Urzędowy komunikat austriacki, z dn. 12 maja.

Kłeska z 18 armji rosyjskiej, powiększa się z dnia na dzień. W zmieszanych kolumnach, częścią w rozluźnieniu, uciekała armje rosyjskie i ich obozy w kierunku na Jarosław, Przemysł i Chyrow. Duże siły nieprzyjacielskie, uciekające z okręgu Sanok — Lisko, na wschód, zostały zaatakowane od południa przez Baligród i Polanę. Zwycięzkie wojska w dalszym pościgu, przekroczyły naszą Wisłokę i zdobyły Rzeszów, Dynów, Sanok i Lisko znajdują się w naszym posiadaniu.

Wskutek dotychczasowego nadzwyczajnego sukcesu w Galicji zachodniej i środkowej, zaczyna się teraz także chwila rosyjski front karpaci, na wschód od przełęczy Uszeckiej.

Niemieckie i austro-węgierskie wojska atakują teraz i tutaj na całym froncie. Nieprzyjaciel jest w odwrocie z okolic Turka i w dolinach Otawy i Opu.

W Galicji południowo-wschodniej ruszyły się duże siły rosyjskie przez Dniestr w kierunku Horodanka. Opróżniliśmy Zaleszczyki. Walki trwają.

Zastępca szefa sztabu generalnego von Hoefler
feldmarszałek-lejtnant.

Na terenie wschodnim.

Pod Szawiami odbywa się jeszcze nie rozstrzygnięta bitwa.

Nad Bzurą zniszczono batalion rosyjski, który usiłował przekroczyć rzekę.

Na terenie południowo-wschodnim.

Pościg nasz między Karpatami a Wisłą odbywa się w niesiabnący sposób.

W dalszym ciągu na całym froncie uczynione nieprzyjacielowi ciężką szkodę. I tak tylko sam batalion 4 pułku gwardji pieszej wziął do niewoli 14 oficerów (w tem pułkownika), 4500 żołnierzy i zdobył 4 dział, zaprzęgoną kompanję karabinów maszynowych i bagaży.

Wojska sprzymierzone przekroczyły San, między Sanokiem a Dynowem. Dalej na północny zachód detary do okolic Rzeszowa—Mielca.

Wojska walczące w Karpatach po obu stronach Stryja, wyrzuciły nieprzyjaciela z jego pozycji.

Przed decyzją Włoch.

Z Rzymu donoszą: 12 maja. Od godziny 10 do godziny 12 min. 30 odbywato się zebranie rady ministrów. Obecni byli wszyscy ministrowie. Ogłoszono w związku z tym doniesienie urzędowe zawiera kilka decyzji charakteru zwykłego.

Według „Giornale d'Italia” rozszerza się mniemanie, że rząd postanowił wystąpić przed Izba i przedłożyć jej swoje zdanie o położeniu.

W gubernji lubelskiej.

„Głos lubelski” donosi, że w czterech południowych powiatach gubernji lubelskiej wynoszą straty wo-

jenne 8,519,886 rubli według sprawozdań urzędowych. Najwięcej ucierpiał powiat janowski.

Kronika

(t) **Praca w niedziele i święta.** Duchowni wszystkich wyznań, otrzymawszy polecenie wyższe, głoszą ze swych kazalnii, aby rolnicy w miejscowościach objętych wojną nie świętowali nawet w niedziele i święta, o ile zbiory wymagać będą pośpiechu i nieprzerwania pracy.

(g) **125 tys. mar. dla kuchni.** Jak już donosiliśmy, niektóre kuchnie otrzymały już pewne sumy pieniędzy z funduszu 125 tysięcy marek. W dniu wczorajszym delegaci z ramienia komitetu kuchni sprawdzali w kuchniach robotniczych dane dotyczące ruchu i frekwencji. Kontrolerzy zainteresowali się również ulepszeniami, zaprowadzonymi ostatnio i oświadczyli, że już w przyszłym tygodniu otrzymają wszystkie kuchnie przyznane subdyjium.

(d) **Tow. muzeum nauki i sztuki** zwróciło się do głównego Komitetu obywatelskiego o ustąpienie dla muzeum pawilonu w parku Mikołajewskim. W swoim czasie towarzystwo prosiło o to samo magistrat łódzki, lecz kwestja ta była odłożona.

(r) **O nową arterję komunikacyjną.** Główny Kom. obywatelski usiłuje przeprowadzić nową ulicę, łączącą Rokocińską z Zarzewską, porzysk nowej arterji komunikacyjnej jest widoczna, gdyż mieszkańcy tych okolic dotychczas odbywać muszą długą drogę okólną.

(d) **Ze Stow. „Lokator“.** Zarząd Stow. „Lokator“ zwoła w tych dniach ogólne zebranie swoich członków dla poinformowania ich o swojej dotychczasowej działalności i o stosunku do Stowarzyszenia właścicieli domów.

(m) **Psy bez właścicieli.** Milicja otrzymała rozporządzenie, aby wszystkie psy, wędrujące się po ulicach bez właścicieli, były zabijane.

(d) **Z Komitetu tanich i bezpłatnych kuchni.** Sekcja gospodarza przy pamiętnym Komitecie dziś rozpoczyna rewizję wszystkich tanich i bezpłatnych kuchni.

Będzie zwrócona uwaga na ganek i jakość produktów, używanych do obiadów, na higieniczny stan kuchni i sprawdzanie, czy jest wydawana taka ilość obiadów, jaka wskazywana jest w sprawozdaniu kuchni.

(g) **Z kolejek dojazdowych Łódź—Ruda-Pabjanicka.** Rozkład jazdy na linii Łódź—Ruda-Pabjanicka jest obecnie następujący: W dni powszednie kursują pociągi co 50 minut. Pierwszy odchodzi z Łodzi o godz. 8 m. 30. Z Rudy wyrusza pierwszy pociąg o 7 m. 35 rano, ostatni zaś o 8 m. 5 wieczorem. Wobec tego, że frekwencja na tramwajach w dni świąteczne i niedzielne znacznie się zwiększyła, liczba pociągów, kursujących w tych dniach, będzie znacznie powiększona. Po godz. pierwszej po poł. pociągi na tej linii kursować będą co 25 min.

(r) **O Instytut wód mineralnych.** Wobec tego, że w roku bieżącym zdrojowiska zagraniczne nie będą dostępne dla bardzo wielu osób, pewne grono obywateli naszego miasta nosi się z zamiarem ufundowania instytutu wód mineralnych.

Instytut otwarty ma być w parku miejskim przy ul. Mikołajewskiej.

(r) **Nadrabin i milicja.** Nadrabin łódzki Treistman odwiedził w tych dniach prezesa tutejszej milicji. Celem wizyty było zapytanie skierowane do prezesa centralnego Komitetu milicji, czy wiadome mu jest nie traktowanie żydów przez funkcjonariuszów tejże instytucji.

(r) **Ze Stow. „Wzajemna pomoc“.** Pomimo ówczasy warunków życia, które wytworzyły dla stow. prac. handl. żydów p. n. „Wzajemna pomoc“ wydarzenia ostatnich czasów, prowadzi ona przez cały czas działalność swą i czyni wszelkie wysiłki, by nadal pozostać przy

z pomocą członkom swym i wogóle pracownikom handlowym.

Do najważniejszych instytucji, jakie w czasie wojny przy Stowarzyszeniu utworzone zostały, należą bezpłatna kuchnia i herbaciarnia, których upadek byłby dotkliwym ciosem dla tych wszystkich, którzy z urządzeń tych korzystają.

Prowadzenie taniej kuchni, herbaciarni, jak wogóle działalność Stowarzyszenia wymaga pewnych funduszy i oto, by zasilić takowe, Stowarzyszenie urządza przedstawienie teatralne, które odbędzie się d. 15 maja r. b. w teatrze „Scala“, Cegielniana 18.

Należy się spodziewać, iż społeczeństwo, w szczególności zaś ogół pracowników handlowych, mając na względzie cel przedstawienia, przez liczne przybycie na to ostatnie zapewni mu powodzenie.

(r) **Sekcja sanitarna** dokonała rewizji na targach miejskich. U wielu przekupniów znaleziono produkty spożywcze nieswieże i zepsute.

Każdy z winnych sprzedawcy podobnych produktów został skazany na 10 marek grzywny.

(s) **Ogólne zebranie członków Muzeum nauki i sztuki,** bez względu na ilość obecnych, odbędzie się w poniedziałek, dnia 17 b. m., o godz. 7 i pół w lokalu Towarzystwa, przy ulicy Piotrkowskiej № 91.

Na porządku dziennym znajdują się sprawy, dotyczące się dalszych losów muzeum i powinnyścią wszystkich interesujących się przystąpieniem do instytucji.

(m) **Ze szpitala dla dzieci Anny Marji.** Zabudowania szpitala dla dzieci Anny Marji ogrodzone były parkanem drewnianym, który ubiegłej zimy biedni mieszkańcy zrabowali na opał.

Wzaman drewnianego, obecnie jeszcze w roku bieżącym postawiony zostanie parkan murywany.

(m) **Ze szpitala Aleksandra.** Obecnie w szpitalu powiatowym Aleksandra znajduje się na kuracji 188 chorych, w tej liczbie 129 kobiet chorych weneryczną.

W ciągu ostatniego tygodnia w szpitalu tym zmarły 4 osoby, które pochowano na koszt miasta.

(m) **Strzały do bandytów.** Onegdaj na ul. Dąbrowskiej funkcjonariusze milicji zauważyli dwóch poszukiwanych oddawna bandytów, których usiłovali zatrzymać. Bandyci rzucili się do ucieczki i pomimo nawoływań milicjantów nie eheleli się zatrzymać. Wtedy milicjanci dali do nich kilka strzałów, które dopiero zatrzymały rabusiów.

Aresztowanych odesłano do więzienia przy ul. Milsza.

(x) **Kradzież w inspektorach.** Nocy wczorajszej wiadomymi złodziejami skradli z ogrodu Konstantego Karwackiego w Radogoszczu kilka skrzyń inspektowych niszcząc przytem znaczną ilość rozsady warzywnej i przyprawiając właściciela o kilkaset rubli straty.

(g) **Poczta austriacka w Królestwie Polskiem.** Z austriackiej kwatery prasowej donoszą:

W sześciu ważniejszych miastach okręgowych Królestwa, zajętych przez wojska austriackie: Dąbrowie, Jędrzejowie, Miechowie, Nowo-Kadomsku, Olkusz i Piotrkowie, urządzone zostały etapowe urzędy pocztowo-telegraficzne do użytku publicznego. Narazie przyjmowane są tylko zwykłe i wartościowe listy.

W krótko jednak ma być w prowadzone przyjmowanie czeków; otwarte będą również kasy oszczędnościowe i służba telegraficzna.

Taryfa pocztowa i telegraficzna dla tej dzielnicy równa jest taryfie, obowiązującej w Austrii, Węgrzech, Bośni i Hercegowinie.

(t) **Z powiatu łaskiego.** Wszyscy gospodarze, którzy wobec niepewnej sytuacji politycznej zaniechali uprawy swej roli, otrzymali rozkaz bezwzględnego przystąpienia do pracy.

W razie niespełnienia rozkazu będą pociągnięci do surowej odpowiedzialności, nie wyłączając nawet konfiskaty.

(x) **Stowarzyszenie spożywcze „Mazur“ w Łęczycy.** W tych dniach w Łęczycy odbyło

się roczne zebranie członków Stow. spożywczego „Mazur“, Stow. to liczy 230 członków. W r. sprawozdawczym nabyto towarów za 28,857 rb., sprzedano zaś za 31,206 rb. 56 kop. Na rok bieżący pozostało towarów za 1,629 rb. Wpływy w r. z. wyniosły ogółem 35,583 rb. 05 kop., zysk brutto 4,764 rb. 19 kop., zysk czysty zaś 1,915 rb. 80 kop. Kapitału zapasowego Stow. posiada 503 rb., rezerwowego 966 rb. 23 kop. Bilans zamknięto sumą 12,262 rb. 87 kop. „Mazur“ jest współwłaścicielem nieruchomości ocenionej na 6,743 rb. 50 kop. Sprawozdanie to zatwierdzono.

(r) **Z Częstochowy.** Wobec braku wszelkich dochodów zarząd miasta postanowił w swoim czasie wypuścić własne bony i w tym celu opracował specjalny memoriał, który był przesłany przez naczelnika powiatu do głównego Zarządu cywilnego okupowanych części Królestwa. Obecnie naczelnik powiatu zawiadomił zarząd miasta, iż pozwolenie na wypuszczenie bonów już nadeszło.

Na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej uchwalono wypuścić na razie bony wartości 5 i 10 rubli na ogólną sumę 75,000 rubli, po uprzednim porozumieniu się z naczelnikiem powiatu. Celem przeprowadzenia odpowiednich pertraktacji wydelegowano członków Rady: Dyrektora oddziału Banku Warszawskiego p. Nowińskiego i p. Butkiewicza.

Właściciel browaru K. Sawede z powodu braku siodu i jęczmienia zmuszony został do zamknięcia browaru.

Właściciel fabryki kleju i żelatyny p. Markusfeld zwrócił się do zarządu miasta z prośbą o wydanie mu pozwolenia na puszczanie w ruch w ciągu dwóch miesięcy nieczynnej obecnie fabryki, bez obowiązku z jego strony opłacenia podatku, w celu możności zużycia znajdujących się na składzie w fabryce łatwo ulegającego zepsuciu, zapasu materiałów surowych. Na uruchomienie fabryki zarząd miasta wyraził swą zgodę, co zaś do zwolnienia p. Markusfelda od opłaty podatku — dał odpowiedź odmowną.

(r) **Napady na szosie.** W środę około godz. 9 wiecz. bandyci napadli na szosie brzezińskiej około wsi Sikawy na fura z pasażerami, którzy jechali w jedną i drugą stronę. Banda dla postrachu strzelała w powietrze, później zaczęli rewidować pasażerów, tych zaś, którzy stawili opór, ciężko poranili. O rabunku pasażerowie zameldowali w Łodzi w I dzielnicy milicji. Między innymi zostali obrabowani następujące łódzcy mieszkańcy: Hersz Guterman 15 rb. i srebrny zegarek, Openheim kilka rubli i zegarek; Fajwus zegarek; Jakob Reichman 200 marek i zegarek, Mosze Kamiński 70 rb., Simcha Grünbaum 260 rb.

Na miejsce napadu przyjechali z Łodzi milicjanci I i II dzielnicy i zarządzili rewizję. Śledztwo w toku.

(m) **Kradzieże koni.** Z folwarku Sarnówek za Aleksandrowem przed kilku dniami złodzieje wprowadzili ze stajni parę koni, wartości 500 rb., lecz na szosie aresztował ich patrol wojskowy i osadził w areszcie gminnym w Beldowie, konie zaś zwrócono właścicielowi. Przedwczoraj zaś w Aleksandrowie skradziono parę koni, lecz rabusiów nie schwytano.

Widocznym jest, że w okolicach tych grasuje dobre zorganizowana banda koniokrądców, na ślad której milicja, pomimo przedsiębrane środki, wpaść nie może.

(x) **Nie udało się.** Onegdaj czterech handlarzów z Łęczycy usiłowało za starą przepustką wywieźć z Łodzi 60 skrzyń cukru galicyjskiego. Ale milicja radogoska, znajdujące się już na szosie Zgierskiej wozy zatrzymała i cukier cofnęła do miasta. Jakim sposobem handlarze zdołali przewieźć cukier przez granicę I dzielnicy na szosę, nie wyjaśniono.

Winnych nsiłowania wywozu pociągnięto do odpowiedzialności.

Obwieszczenie.

Powołując się na rozporządzenie naczelnego dowódcy na wschodzie z 21 Marca 1915 roku (dziennik rozporządzeń na str. 4) dotyczącego zniesienia tak zwanych galówek, zabraniam 19 maja 1915 r. w dniu urodzin cara, obchoźenia uroczystości publicznych, a szczególnie uroczystych nabożeństw, i szkolnych uroczystości, a także i wywieżenia chorągwi.

W wszystkich urzędowych biurach i szkołach służba jako i zajęcia szkolne mają się odbywać jak w dni powszednie.

Przekroczenia powyższego rozporządzenia więzieniem karane będą.

Cesarsko-Niemiecki prezydent policji

Łódź, 12 maja 1915 r.

Teatr i Sztuka.

„Panna Maliczewska“.

„Panna Maliczewska“ natoż w do sztuk t. zw. „nowych“, których treść wywołuje na twarzy widza rumieniec, chwilami, niesmak... Malując życie takim, jakim ono jest, bez obłonek, Zapolska miała oczywiście na celu kształcenie społeczeństwa, kształcenie drogą uświadamiania młodzieży, to też, mimo treści pełnej scen drastycznych, sztuka genialnej autorki nie gerszy, lecz buduje, nie spacza charakteru widza, przeciwnie — uzdrawia go raczej.

„Panna Maliczewska“ — to dzieło upadku dziewiętnicy. Tak jak w wielu innych swych utworach, Zapolska przedstawia tu mężczyzn ze strony jaknajgorszej, dając wcale niedwuznacznie do zrozumienia, że całą brzydzą polową rodzą ludzkiego uważa za uwodzicieli-tyranów i, rzecz charakterystyczna — za skap-łów (?) Sztuka obfituje w wiele scen, tryskających beztrośliwym numerem, co mimo wpływa na całość utworu, bez czego zresztą „Panna Maliczewska“ zbyt przygnębiające sprawiałaby wrażenie.

Wykonanie nie pozostawiało nic do życzenia: wszyscy, bez wyjątku, artyści sprościli swemu zadaniu, w dostownem znaczeniu tego wyrazu. Sympatycznej benefisance, p. Aniek Orseti wreczono po drugim akcie awiaty.

Publiczność niezwykle dopisała.
H. S.

(Teatr Polski, Cegielniana 63).

Zespół art. Zjednoczonych, odegra jutro, 15 b. m. na dochód szkoły sztuk pięknych Szymańskiego, barwną przeróbkę z powieści H. Sienkiewicza p. t. „Ogniem i mieczem“, przez J. Popławskiego.

W niedzielę, 16 b. m.: „Domy polskie“, sztuka historyczna w 5 obrazach z apoteozą, przez A. Majeranowskiego. Początek o godz. 5.

Biletu w cukierni p. Gostomskiego, daw. Roszkowskiego, od soboty zaś w kasie teatru, Cegielniana 63.

W próbach: „Na zawsze“, sztuka w 3 aktach L. Rydla, na tie wydarzeń z r. 1863, która będzie grana po raz pierwszy w Królestwie.

Teatr „Nowości“ (Konstant. 16).

A więc jutro nastąpi uroczystość otwarcia nowego przybytku sztuki, teatru „Nowości“.

Teatr ten, jako zwierciadło naszego bądź co bądź sui generis ciekawego życia, brzemienne w szeregu niespodzianych przejawów, będzie centralną dla najbardziej karykaturalnej strony tego życia, in flagranti przez specjalistę „od revues“ pochwyconego.

Wdzięczne pole po temu znalazł p. Julian Tuwim w inauguracyjnej „revue“ pod tytułem „M-r Pipkins z Chicago w redakcji Łódzkiego Herald“, na której spotykamy zarówno na scenie, jakoteż widowni jedne i te same postacie.

Na pozostałą część programu złożył się: farsa Antoniny Sokolicz p. t. „Trudny wybór“ i koncert-kabaret.

O ile tylko pogoda dopisze, wieczór inauguracyjny w teatrze „No-

Dnia 13 b. m. rozstał się z tym światem

b. p. Izydor Lewkowiec

dlugoletni współpracownik naszej Instytucji

W zmarłym straciłszy sumiennego i gorliwego pracującego, dla którego zachowamy wzięczną pamięć

Zarząd Towarzystwa Wzajemnego Kredytu Łódzkich Kupców i Przemysłowców.

W dniu 13 maja 1915 r. po długich cierpieniach zakończył życie

B. P.

Izydor Lewkowiec

Cichy, uczynny i dobry kolega zjednał sobie powszechną sympatię i uznanie. Przedwczesny zgon jego budzi szczery żal w sercach naszych.

Współpracownicy

Towarzystwa Wzajemnego Kredytu Łódzkich Kupców i Przemysłowców.

wości" będzie prawdziwą ucztą artystyczną, o jakiej dawno już marzą łodzianie.

Pozostałe bilety nabywać można w ciekierni Roszkowskiego.

Łódzka Orkiestra Symf.

zapowiada otwarcie sezonu letniego w parku im. „Staszica“ w niedzielę dn. 16 b. m. wielkim koncertem kompozytorskim. Program wypełnia dzieła Moniuszki, Moszkowskiego, R. Wagnera, R. Straussa, Sibeliusa, Svendsena, Bizeta i innych. Jak nas informował zarząd Ł. O. S. obecnie znacznie została powiększona biblioteka, a między innymi kompozycjami sprowadzono: „Step“ Noskowskiego i „Rapsodje litewska“ Karłowicza, które to dzieła wkrótce publiczność usłyszy.

Mamy więc nadzieję, że publiczność będzie odwiedzać będzie koncerty w pięknym parku „Staszica“ — ustroju, gdzie uprawiać się będzie prawdziwie dobra muzyka.

„Stary mąż“ (Podporucznik Wojsk Polskich).

J. Korzeniowskiego.

W niedzielę, 16 b. m. odbędzie się w teatrze „Thalja“ (Dzielnia 18) nader interesujące widowisko.

Towarzystwo dramatyczne pod reżyserją p. J. Andrzejewskiego odegra jedną z najpiękniejszych komedji J. Korzeniowskiego, przenoszącą nas do epoki Królestwa kongresowego, p. t. „Stary mąż“ (Podporucznik Wojsk Polskich).

Sztuka ta była przez długi przedział czasu wystawiana z wielkim powodzeniem na scenie teatru Letniego w Warszawie.

Przyпускаć należy, że publiczność łódzka również pośpieszy licząc na to zajmujące i sympatyczne przedstawienie, zwłaszcza, że starannie wystawa oraz dobrany zespół aktorów, całkowicie gwarantują powodzenie tego widowiska.

Wojna.

Z terenu wschodniego.

BERLIN, 18 maja. Wielka kwatery główna (urzędowo).

Położenie jest niezmiennione. Walka pod Szawłami trwa.

Z terenu południowo-wschodniego.

Wojska generał-pułkownika v. Mackensena w pościgu dotarły wczoraj w okolice Dubiecka nad Sanem — Łańcutem (nad niższą Wisłoką) — Kolbuszową (na północny wschód od Dębicy). Pod wpływem tego przedarcia się, ustępują rosnąco także ze swoich pozycji na północ od Wisły. Tam wojska generał-pułkownika v. Woyrscha, ścigając nieprzyjaciela z bliska, dotarły aż do okolic na południe i północny zachód od Kielec.

W Karpatach wojska austriacko-węgierskie i niemieckie pod dowództwem generała von Linsingena, zdobyły wyżyny na wschód od wyższego Stryja; wzięły one do niewoli 3650 żołnierzy i zdobyły 6 karabinów maszynowych.

Teraz, gdy armje generał-pułkownika v. Mackensena zbliżają się do twierdzy Przemyśla i niższego Sanu, daje się w przybliżeniu przedstawić obraz zwycięstwa z bitwy pod Gorlicami i Tarnowem i późniejszych w związku z tem walk posęgowych.

Armje te wzięły w tymczasie do niewoli 103,500 rosyjskich żołnierzy, 69 dział i 250 karabinów maszynowych.

Liczbami temi nie są objęte zdobyte

wojsk sprzymierzonych; walczących w Karpatach i na północ od Wisły, które przewyższają 40,000 jeńców.

Naczelné dowództwo wojenne.

Urzędowy komunikat austriacki.

WIEN, 18 maja. Zwycięstwa wojsk niemieckich i austro-węgierskich, w bitwach w listopadzie i grudniu, pod Łodzią i Limanową, zmusiły front rosyjski w Polsce i Galicji zachodniej do odwrotu na rozciągłości blisko 400-kilometrowej.

Wtedy rozbił się planowany przez nieprzyjaciela marsz do Niemiec o siłę bojową wojsk wiernie sprzymierzonych.

Od stycznia 1915 do połowy kwietnia, napróżno wysyłali rosyjanie swą przemoc, aby przez Karpaty wdrzeć się do Węgier.

Wśród niesłychanych strat, rozbił się ten plan całkowicie w zaciętych walkach, trwających miesiące, o bohaterką odwagę i wytrwałość wojsk naszych.

Z tem przyszedł moment, aby z potężnymi wojskami sprzymierzonymi obu państw pokonać nieprzyjaciela we wspólnym ataku.

Zwycięstwo pod Tarnowem i Gorlicami uwolniło nie tylko Galicję zachodnią od nieprzyjaciela, lecz także doprowadziło do ustąpienia całego rosyjskiego frontu Nidy i frontu Karpackiego.

Wyżyskując pięć razy sukces, przesyłając do niewoli 4,000 żołnierzy, wzięli do niewoli 4,000 żołnierzy. Tutaj i w kierunku na Skole atak trwa. W Galicji południowo-wschodniej

aż do Sanu i zdobyli przez to 130 kilometrów ziemi ojezystej.

Wielkie zdobycze wpadły w ręce zwycięzców. Od 2 do 12 maja po południu, ogólna suma jeńców wzięta przez wszystkie armje wynosi 148,500 żołnierzy, dalej blisko 100 dział i 350 karabinów maszynowych.

Do tego dochodzą jeszcze wszyscy ci, których wydarzenia zaskoczyły i którzy zaniedbali połączyć się z cofającymi się wojskami i błądzą po lasach. I tak pod Orzechowem na tyłach armji naszej poddał się wczoraj wojskom naszym sztab rosyjskiej 48 dywizji piechoty z generałem piechoty Kornilowem.

Stopień rozprężenia przy ucieczce nieprzyjaciela objawia się tem, że nasz korpus 9 w ostatnich trzech dniach wzięł do niewoli pomieszanych żołnierzy pięćdziesiąt jeden pułków rosyjskich.

Gromadzone przez nieprzyjaciela od miesięcy przybory i zapasy wszelkiego rodzaju, amunicja i wszystek inny materiał wojenny pozostały wobec szybkiego następowania przesładowców rosyjskich stają się atakowalnych i można je będzie zebrać dopiero teraz.

Na północ od Wisły, wojska austriacko-węgierskie przeszły Stopnicę. Wojska niemieckie zdobyły gubernjalne miasto Kielec. Na wschód od przełęczki Użockiej wojska niemieckie i honwedzi zdobyli szturmem wiele pozycji rosyjskich na wyżynach, dotarły aż na południe od Turku wzięły do niewoli 4,000 żołnierzy. Tutaj i w kierunku na Skole atak trwa.

W Galicji południowo-wschodniej

W niedzielę o godzinie 9 rano odbędzie się w kościele św. Stanisława Kostki żałobne nabożeństwo za duszę

Ś. p. Leopolda Gajdy

zmarłego 9 b. m., na które zapraszają życzliwych.

Współpracownicy Tow. „Skorchoch”.

silne wojska nieprzyjacielskie uderzyły przez Herodenkę.

Ostatecznie przyzwyczajono się, że komunikaty rosyjskie z ostatnich dni starają się widocznie osłabić sukcesy nasze i Niemców, wszystkiemu zaprzeczyc i wykazać, że są one z umysłu podane fałszywie.

Jest to uderzający dowód wielkości klęski rosyjskiej, ponieważ gmatwa ona nie tylko akcję wojsk na polu bitwy, lecz także doniesienia oficjalne rosyjskiego dowództwa naczelnego.

Zastępca szefa sztabu generalnego von Hoefler, feldmarszałek-lejtnant.

Na froncie zachodnim.

BERLIN, 13 maja. Wielka kwatera główna. (Urzędowe).

Na wschód od Ypern wzięto dalszy francuski punkt oparcia. Po południu odparto silne ataki francuskie, przeciw frontowi naszemu Abtain—Neuville, z największymi stratami dla nieprzyjaciela.

Wskutek usadowienia się francuzów w naszych rowach czołowych, między Neuville i Carency obejmujące w większej części wieś Carency a także zachodnią część Ablain, opróżniono je ubiegłej nocy. Niestety pewna liczba naszych dzielnych żołnierzy i materiału przepadła przy tej sposobności.

Próby francuskie odebrania nam zdobytego kawału rowu na północny zachód od Berry au Bac w lasach na południe od Ville au Bois, pozostały bez skutku.

Po silnym przygotowawczym ogniu artyleryjskim, zaatakował nieprzyjaciół wczoraj wieczorem pozycje nasze, między Mozą a Mozela pod

Croix des Carres. Udało mu się na szerokości 150—200 metrów, wtargnąć do naszych rowów czołowych. W zaciętych walkach z bliska oczyszczono jednak znów całkowicie pozycje nasze z francuzów. Pewna liczba jeńców pozostała w rękach naszych.

Artyleria nasza zburzyła znów dwie strażnice francuskie na zbeczu zachodnim Hartmanusweilerkopfu.

Naczelne dowództwo wojenne.

Urzędowy komunikat turecki.

KONSTANTYNOPOL, 13 maja.— Na froncie Dardaneelskim, na lądzie, nie wydarzyło się nic ważnego. Dzisiaj przed południem część floty naszej napadła na pancernik angielski, który znajdował się w pobliżu portu Torto przy wejściu do Dardaneli. Pociski trafiły pancernik w trzech miejscach: przy pomoście kapitana, w srodek i część tylną. Zatonął on zaraz.

Na pozostałych terenach wojny nie wydarzyło się nic ważnego.

Bombardowanie wybrzeża tureckiego.

KONSTANTYNOPOL, 13 maja, (T.B.W.) Z Dardaneli donoszą, że flota nieprzyjacielska, która nie od-

ważyła się wjechać do cieśniny morskiej, rozpoczęła w dalszym ciągu z otwartego morza ostrzeliwanie nieumocnionych części wybrzeża, jednakże bez jakiegokolwiek skutku.

Lotnicy nad Anglią.

LONDYN, 13 maja. (T. B. W.) — (Biuro Reutersa). Wczoraj wieczorem, przy ujęciu Tyny miało widzieć statki napowietrzny.

O neutralność Grecji.

ATENY, 13 maja. Z miarodajnej strony donoszą, że między trójporozumieniem a rządem greckim nie osiągnięto zgody dotyczącej wystąpienia Grecji z neutralności na korzyść tej grupy mocarstw, ponieważ mocarstwa te nie były w stanie dać pożądanego gwarancji. Z faktu tego wynika dalsze zachowanie neutralności Grecji.

Dymisja ministerjum Salsandry.

RZYM, 14 maja (T. B. W.).— „Agencja Stefaniago” donosi: Rada ministrów postanowiła ze względu na to, iż w związku z linjami wytyczonymi rządu, w polityce międzynarodowej brak jedności i zgody partii konstytucyjnych, która ze

względem na powagę położenia jest konieczna, wręczyć królowi swą dymisję.

Echa stordedowania „Falaiby”.

NOWY JORK, 12 maja (T. B. W.). Według wiadomości prywatnych na „Falaiby” znajdowało się stu oficerów angielskich, chcących się dostać do Kamerunu.

Zemsta Anglików nad współobywatelami niemieckimi.

AMSTERDAM, 12 maja (T. B. W.) Handlsblad donosi z Londynu: Ubiegłej nocy w różnych dzielnicach wschodnich Londynu dokonano napadu na sklepy niemieckie, wiele uszkodzono i kilka zniszczono całkowicie.

Policja z trudem przywróciła porządek.

W klubie bandyckim włączają listy z propozycją wyłączenia Niemców, którzy otrzymali poddaństwo.

Wczoraj wieczorem udała się z City delegacja do parlamentu, miała przemowę u generalnego rzecznika i żądała internowania wszystkich Niemców, Austriaków i Węgrów; czy są poddani lub nie, na przeciąg trwania wojny w ich własnym interesie.

Ważne dla rodziców!

Zakład freblowski z ogrodem

MARJI WESOLEK, ul. Piotrkowska Nr. 84.

Przyjmuje dzieci inteligentnych rodziców od lat 4-oh. Zakład będzie czynny przez całe lato. Gimnastyka i zabawy w ogrodzie. Wpis umiarkowany.

OGROD GRAND HOTELU.

W sobotę, dn. 15 maja 1915 r.

Wielki Koncert Symfoniczny Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej

pod protektoratem p. K. W. v. Scheiblera i pod dyrekcją profesora Tadeusza Mazurkiewicza.

Między innymi dzieła Kalinnikowa, Symfonia Fr. Liszta, Torquato Tasso, poemat symfoniczny.

Początek o godz. 5 po poł.

Wejście z ulicy Pasaż Majera lub przez Grand-Café.

HELENOW.

KONCERTY PURANNE

początek o godz. 8 rano. Wejście 30 pf., uczniowie i żołnierze 10 pf. Wejście w niedzielę, sobotę i święta 50 pf., dzieci, uczniowie i żołnierze 20 pf., w dniu powszednia 40 i 20 pf. W razie niepogody koncerty odbywac się będą w sali zimowej.

ORKIESTRY FILHARMONIJNEJ

KONCERTY POPOŁUDNIOWE

pod dyrekcją profesora A. TÜRNERA - początek w niedzielę i święta o godz. 4 po poł. w dni powszednie o godz. 5 po poł. W razie niepogody koncerty odbywac się będą w sali zimowej. 3232-1

W sobotę 15 i w niedzielę 16 maja 1915 r.

Cement, Gips, i Teksturę smołowcową

wagonowo i ze składu polecają Jess, Kaweckie i S. Widzewska 75.

Codziennie świeżo paloną Kawę poleca Teodor Wagner

ul. Piotrkowska 213. Elektryczna palarnia kawy, skład cukru i cykorji. Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

LETNIE MIESZKANIA

do wynajęcia w Bolesławowie. Wiadomość: ul. Piotrkowska 99, 2-gie piętro.

LEKARZ student

medycyny (ostatniego kursu) może otrzymać posadę lekarza młodszego w szpitalu S-20 Aleksandra. Zgłoszenia przyjmuje Dr. Handelsman (Mikołajewska 31) między 8—4 godz.

Grzybek japoński

do sprzedania. Wiadom. w adm. „N. Kur. Łódzki” Zachodnia 37.

Bezpłatne szczepienia

OSPY

codziennie (oprócz niedziel) od 11 do 12 w ambulatorium szpitala Poznańskiego Parzowa 11.

LOMBARD

I. H. Wałchowicza, Południowa 20 niniejszym komunikuje, iż celem uniknięcia

LICYTACJI

należy wpłacić procenty za nieprolongowane fanty do dnia 30 maja. 256-3

BIURO UNION

w Łodzi, Piotrkowska 92.

Prośby i podania

do urzędów: Komendantury, Prezydium policji, o wypłatę za rekwizytacje wojskowe, wyrządzone szkody, do sądów cywilnych i wojskowych, jak również tłumaczenie dokumentów. Kierownikami biura są prawnik i redaktor. 257-5

Kupię do siewu kilka koryn owsa i seradę

Adresy z podaniem ceny zostawić w administracji „Now. Kurjera Łódzkiego” Zachodnia 37. 4457-0

Kursy Handlowe

Stanisława Lipińskiego Piotrkowska 157.

Letni kurs buchalterii i arytmetyki handlowej rozpoczyna się 17 maja. Zapisy codziennie od 5-ej do 7 p. p. przez soboty i niedziele. Programy bezpłatnie.

Leżenie mieszkanie

jest do oddania pokój z całodziennym utrzymaniem dla dwóch dorastających panien. Wiadomość, Ul. Widzewska 75 m 9, między godz. 3 do 5 p.p.

Łódź sztuczny

sprzedaje po 20 kop. za pud na miejscu, bez odstawy BODZKA RZEŹNIA MIEJSKA ul. Inżynierska 1.

Wykazania osobne:

Mebel prawie nowy sprzedam tanio razem lub częściowo, rower i maszyna Mikołajewska 95 m 27, front 1 piętro. 387-4

A.A. Meble różne z kilku pokoi sprzedam bardzo tanio. Karola 8-10 350-10

Mebel z trzech pokoi ładny dobrej roboty wyjeżdżając bezcen wyprzedam Spacerowa 37-5

Dyplomowana nauczycielka (dyplom berliński) udziela niemieckiego. Mikołajewska 37 m. 41 3

Kupię skórę dojną dobrej rasy w przystępnej cenie. Adresy z podaniem ceny składać w administracji „N. Kurjera Łódzkiego” Zachodnia 37.

Od 10 kop. paczkę tytoniu, oraz cygara i papierosy od 30 kop. 100 szt. dostać można hurtowo i detalicznie Piotrkowska 145. (sklep w podwórzu). 288-10

Osoba obznajmiona dokładnie z prowadzeniem mleczarni potrzebna na stałe na wieczorne godziny Piotrkowska 11, mleczarnia. 423-3

Każdy może sprzedać, harmoniję, hermetyczną, rower, skrzypce, maszyna do szydeł i różne biżuterje. Główna 42 m. 17. 286-3

Oddam dziecko na wychowanie w rodzinie, gdzieby znalazło sumienną troskliwą opiekę. Oferty składać w administracji „Kurjera Łódzkiego” pod „B”. 415-7

Pianina wyjątkowo przystępna ceną na dwa miesiące, na wiek. Może być stare zniszczone i rozbić. Oferty z podaniem żądanej ceny proszę składać w administracji pod „A”. 309-6

Tytułał rosyjskich, pruskich, austriackich różnych gatunków. Ceny najniższe. Papierosy własnej roboty z najlepszych rosyjskich tytoniów. Od 35 k. do 1 rb. Wschodnia 35, oficyna vis a vis bramy pierwsze piętro Lichtenst.

Zakład paszport, wydany z gub. Piaskowice, pow. Łęczycki, gub. kaliskiej, na imię Heleny Wawrzyńkiewicz. 420 1

Paszport wydany z magistratu strakonickiego, na imię Mordki Litmanowicza. 593-3